

Program
wychowawczo-profilaktyczny
V Liceum Ogólnokształcącego
im. Marii Skłodowskiej-Curie
w Lublinie
szkoły stowarzyszonej UNESCO
dla czteroletniego liceum ogólnokształcącego
z oddziałami trzyletnimi

*Trzeba mieć odwagę i wiarę w siebie,
że jest się do czegoś zdolnym
i że do tego czegoś dojść trzeba.*

Maria Skłodowska-Curie

Opracowano na podstawie:

- Ustawa z dnia 14 grudnia 2016r. Prawo oświatowe (Dz.U. z 11 stycznia 2017r., poz.59),
- Konstytucja Rzeczypospolitej Polskiej z dnia 2 kwietnia 1997 r., (zwłaszcza art.72),
- Powszechna Deklaracja Praw Człowieka,
- Konwencja o Prawach Dziecka uchwalona przez ONZ i przyjęta przez Zgromadzenie Ogólne ONZ 20 listopada 1989 r., ratyfikowana przez Polskę 30 września 1991r.,
- Rozporządzenie Ministra Edukacji Narodowej z 09 sierpnia 2017r. w sprawie zasad udzielania i organizacji pomocy psychologiczno-pedagogicznej w publicznych przedszkolach, szkołach i placówkach,
- Ustawa o postępowaniu w sprawach nieletnich z dnia 26 października 1982 r. ze zmianami,
- Ustawa z dnia 29 lipca 2005r. o przeciwdziałaniu narkomanii,
- Rozporządzenie MEN z dnia 26 stycznia 2018r. w sprawie zakresu i form prowadzenia w szkołach i placówkach systemu oświaty działalności wychowawczej, edukacyjnej, informacyjnej i profilaktycznej w celu przeciwdziałania narkomanii,
- Ustawa z dnia 22 lutego 2019r. o zmianie ustawy o ochronie zdrowia przed następstwami używania tytoniu i wyrobów tytoniowych,
- Ustawa o wychowaniu w trzeźwości i przeciwdziałaniu alkoholizmowi z dnia 26 października 1982r., nowelizacja z dnia 25 marca 2016r.,
- Ustawa o ochronie zdrowia psychicznego z dnia 19 sierpnia 1994 r.,
- Rozporządzenie MEN z dnia 03 sierpnia 2017 r. w sprawie oceniania, klasyfikowania i promowania uczniów i słuchaczy w szkołach publicznych,
- Rozporządzenie MEN z dnia 22 lutego 2019 r. w sprawie oceniania, klasyfikowania i promowania uczniów i słuchaczy w szkołach publicznych,
- Rozporządzenie Ministra Edukacji Narodowej z dnia 16 sierpnia 2018 r. zmieniające rozporządzenie w sprawie zasad organizacji i udzielania pomocy psychologiczno-pedagogicznej w publicznych przedszkolach, szkołach i placówkach,
- Rozporządzenie MENiS w sprawie podstawy programowej kształcenia ogólnego dla liceum ogólnokształcącego, technikum oraz branżowej szkoły II stopnia z dnia 30 stycznia 2018 r.,
- Rozporządzenie MENiS w sprawie podstawy programowej wychowania przedszkolnego oraz kształcenia ogólnego w poszczególnych typach szkół z dnia 27 sierpnia 2012r.
- Rozporządzenie MENiS w sprawie szczegółowych form działalności wychowawczej i zapobiegawczej wśród dzieci i młodzieży zagrożonych uzależnieniem z dnia 18 sierpnia 2015 r.,
- Rozporządzenie Ministra Edukacji Narodowej z dnia 22 stycznia 2018 r. zmieniające rozporządzenie w sprawie zakresu i form prowadzenia w szkołach i placówkach systemu oświaty działalności wychowawczej, edukacyjnej, informacyjnej i profilaktycznej w celu przeciwdziałania narkomanii (Dz. U. z 2018 r. poz. 214),
- Rozporządzenie Ministra Edukacji Narodowej z dnia 16 sierpnia 2018r. w sprawie doradztwa zawodowego.
- Rozporządzenie Ministra Edukacji Narodowej z dnia 12 lutego 2019 r. w sprawie doradztwa zawodowego.

SPIS TREŚCI

1. Wstęp	4
2. Cele szkolnego programu wychowawczo-profilaktycznego.....	5
3. Koncepcja czynników chroniących i ryzyka.....	8
4. Sylwetka absolwenta.....	9
5. Priorytety procesu wychowawczo – profilaktycznego.....	11
6. Wykaz podejmowanych działań.....	12
7. Ewaluacja programu.....	27

Wstęp

Przez wychowanie i profilaktykę rozumiemy całokształt oddziaływań pedagogicznych i doświadczeń ogólnospołecznych - grupowych, indywidualnych, profesjonalnych i nieprofesjonalnych przynoszących względnie trwałe skutki w rozwoju jednostki ludzkiej, w jej sferze fizycznej, umysłowej, kulturowej i duchowej.

Podstawowym i naturalnym środowiskiem społecznym i wychowawczym jest dom rodzinny. W rodzinie dziecko powinno poznać takie wartości jak: dobro, sprawiedliwość, godność, tolerancja oraz szacunek dla siebie i innych.

Rolą i zadaniem szkoły jest wspieranie rodziców w ich działaniach wychowawczych poprzez zintegrowany system oddziaływań pedagogicznych. Powinnością każdego nauczyciela jest świadome i odpowiedzialne stymulowanie tego procesu. Systematyczna praca z uczniami, rodzicami i instytucjami wspomagającymi musi być oparta na całościowym programie wychowawczym i dydaktycznym, gdyż tylko wtedy wychowanie i kształcenie stanowią spójną całość.

Uznajemy, że społeczność szkolną, jako formę wspólnoty, stanowią uczniowie, ich rodzice oraz wszyscy pracownicy szkoły współpracujący w atmosferze wzajemnego zrozumienia i szacunku w podejmowaniu wyznaczonych zadań. Wspomagamy uczniów w odkrywaniu tego, co posiadają najwartościowszego w zakresie zdolności, talentów, umiejętności poznawczych, zainteresowań, ale również cech i przymiotów charakteru.

Cele szkolnego programu wychowawczo-profilaktycznego

Głównym celem programu wychowawczo-profilaktycznego są działania ukierunkowane na wszechstronny rozwój uczniów w sferze fizycznej, psychicznej, społecznej i duchowej oraz przygotowanie do dalszej nauki oraz świadomego uczestniczenia w życiu kraju i zjednoczonej Europy, a także rozwój poczucia własnej wartości, budowanie pozytywnej koncepcji świata poprzez wyposażenie w wiedzę dotyczącą otaczającej rzeczywistości, jej czynników chroniących, ale i zagrożeń w celu radzenia sobie z trudnościami.

Cele szczegółowe:

1. Rozwijanie poczucia obowiązkowości, kultury osobistej, dbałości o tradycję i honor szkoły oraz świadomości prawnej.
2. Kształtowanie poczucia dumy narodowej, kultywowanie wiedzy o przodkach, w tym lokalnego patriotyzmu.
3. Kultywowanie pamięci o patronce szkoły – Marii Skłodowskiej-Curie.
4. Rozwijanie poczucia samorządności, aktywności na rzecz szkoły oraz osób potrzebujących pomocy.
5. Przygotowanie do życia w społeczeństwie demokratycznym.
6. Promowanie zdrowia i zdrowego stylu życia.
7. Rozwijanie pozytywnych wzorców zachowań umożliwiających zbudowanie równowagi i harmonii psychicznej i stworzenie przyjaznego psychice ucznia środowiska wychowawczego.
8. Ocena wychowawcza zachowań niewłaściwych naruszających zasady współżycia społecznego oraz różnych przejawów agresji.
9. Rozwijanie umiejętności interpersonalnych, a w szczególności umiejętności empatycznych, współpracy, właściwego komunikowania się oraz konstruktywnego rozwiązywania problemów.
10. Kształtowanie umiejętności interpersonalnych: samoświadomości, samooceny, samodyscypliny.
11. Rozwijanie związków z grupą społeczną, do której uczeń należy – rodzina, społeczność szkolna, ogół społeczeństwa.

12. Kształtowanie reguł prawnych i publicznych wspierających pozytywne style życia, zgodne z ludzkimi potrzebami.
13. Rozpowszechnianie prawdziwych, rzetelnych i aktualnych informacji o przyczynach i zagrożeniach wynikających z sięgania po środki odurzające.
14. Wczesne rozpoznawanie i diagnozowanie zagrożeń oraz rozwijanie strategii przeciwdziałania.
15. Działania psychoedukacyjne wśród młodzieży, rozwijanie asertywnych postaw, radzenie sobie ze stresem, rozwijanie umiejętności wypełniania ról społecznych.
16. Organizacja czasu wolnego młodzieży poprzez bogatą ofertę zajęć pozalekcyjnych.
17. Stała współpraca z domem rodzinnym – systematyczne informowanie o zagrożeniach, problemach, wspólne przeciwdziałanie im. pedagogizacja rodziców.
18. Współpraca z różnymi placówkami wspierającymi szkołę w realizacji działań profilaktycznych, wzmocnienie wśród uczniów więzi ze szkołą oraz społecznością lokalną.

W szkolnym Programie wychowawczo-profilaktycznym zastosowano strategię:

1. Informacyjne – dostarczenie wiedzy.
2. Edukacyjne – kształcenie i rozwijanie umiejętności.
3. Alternatywne – propozycje właściwych działań.
4. Interwencyjne – podejmowanie określonych działań w sytuacji zagrożeń.
5. Redukujące szkody.

Wszelkie działania opracowane w programie wychowawczo-profilaktycznym ukierunkowane są na zaspokajanie ludzkich potrzeb – zachowanie zdrowia i życia, uzyskiwanie wsparcia i pomocy w sytuacjach trudnych, akceptacji oraz odnajdywania poczucia własnej tożsamości, jak i samorealizacji, ale i budowanie równowagi i harmonii psychicznej. Obejmują one młodzież szkolną, ich rodziców oraz nauczycieli, poprzez realizację dwóch nurtów aktywności:

- celowe i konstruktywne działania ukierunkowane na promowanie rozwoju ucznia, umożliwienie mu realizowania własnego potencjału zgodnie z humanistyczną koncepcją człowieka
- działania ukierunkowane na likwidowanie czynników szkodliwych, zagrażających zdrowiu i sprzyjających pojawianiu się zaburzeń.

Szkoła, w miarę możliwości, korzysta z rekomendowanych programów profilaktycznych w ramach systemu rekomendacji, o których mowa w Krajowym Programie Przeciwdziałania Narkomanii.

W każdym roku szkolnym opracowywana jest diagnoza, która stanowi podstawę do szeroko rozumianej działalności profilaktycznej szkoły.

Program został opracowany przy udziale uczniów, nauczycieli, rodziców i zatwierdzony przez Radę Rodziców.

Program jest przeznaczony do realizacji w trakcie czteroletniej nauki młodzieży w liceum ogólnokształcącym.

Koncepcja czynników chroniących oraz czynników ryzyka

Zdrowie psychiczne człowieka to zdolność do twórczego rozwoju i samorealizacji, akceptacja i poczucie własnej wartości i tożsamości, zdolność osiągania satysfakcji z życia, realistyczna percepcja rzeczywistości [Puzyński, 1985].

Czynnikami chroniącymi są te cechy, sytuacje lub warunki, które zwiększają odporność jednostki na działanie czynników ryzyka. Są to wspierające relacje z rodziną, przyjaciółmi, wsparcie płynące ze środowiska lokalnego i miejsca zamieszkania, jak też czynniki osobowościowe wynikające z funkcjonowania w grupie rówieśniczej, jak też zaangażowanie religijne. Do najważniejszych czynników chroniących, które wynikają z potencjału młodego człowieka należą:

- kompetencje społeczne (umiejętności interpersonalne, asertywność, umiejętność radzenia sobie w sytuacjach trudnych, współpraca w grupie, umiejętność rozwiązywania problemów, porozumiewanie się itd.);
- umiejętności poznawcze (zdolność do koncentracji uwagi, rozwój wyobraźni);

Do najważniejszych społecznych czynników chroniących można zaliczyć:

- edukację rodziców;
- tworzenie pozytywnego klimatu szkoły;
- pozytywną kulturę rówieśniczą;
- rolę środowiska lokalnego.

Czynniki ryzyka to te cechy, sytuacje lub też warunki, które sprzyjają powstawaniu zachowań ryzykownych. „Zachowania ryzykowne to zachowania podejmowane przez dzieci i młodzież, zagrażające ich zdrowiu fizycznemu i psychicznemu, a także niezgodne z normami społecznymi i prawnymi”. [R. Jessor]

Na podstawie dotychczasowych obserwacji młodzieży, rodziców oraz nauczycieli - można, w odniesieniu do uczniów V LO - dostrzec przewagę czynników chroniących nad czynnikami ryzyka.

Sylwetka absolwenta

Rada pedagogiczna wspólnie z rodzicami opracowała wizję absolwenta V LO. Na podstawie tej wizji skonstruowano działania zaplanowane w Programie Wychowawczo-Profilaktycznym V LO.

Sfera fizyczna

Absolwent V LO jest sprawny fizycznie, wysportowany, rozwija swoje pasje sportowe. Dbą o higienę osobistą, Mądrze zarządza swoim czasem wolnym, aktywnie wypoczywa. Zna i stosuje zasady zdrowego odżywiania. Ma świadomość wymagań organizmu, wie, co dla niego dobre i zdrowe. Ma świadomość zagrożeń związanych z niezdrowym trybem życia, stosowaniem używek czy też innymi zachowaniami ryzykowanymi. Zwraca uwagę na profilaktykę, zachowania prozdrowotne, wie, gdzie szukać pomocy i wsparcia w razie problemów. Racjonalnie organizuje swój czas, zna zasady higieny umysłowej.

Sfera psychiczna

Absolwent trafnie identyfikuje emocje i je kontroluje w kontaktach z innymi ludźmi. Wie, jak radzić sobie z trudnymi sytuacjami i jak zachować równowagę emocjonalną. Jest empatyczny, opanowany i wrażliwy. Zna rolę inteligencji emocjonalnej i jej wpływu na kontakty z innymi ludźmi. Potrafi zapanować nad gniewem – przewiduje sytuacje i planuje konstruktywne rozwiązanie problemu. Jest asertywny i zarządza emocjami. Trafnie rozpoznaje emocje u innych ludzi. Zachowuje równowagę emocjonalną, dzięki czemu nie podejmuje decyzji pochopnie. Nie wstydzi się własnych lęków i obaw. Ma świadomość swoich możliwości i korzyści w aspekcie rozwoju osobistego i planów na przyszłość.

Sfera społeczna

Absolwent jest gotowy do podejmowania różnych ról społecznych.

Jako *uczeń/uczennica* jest samodzielny, systematyczny, przykłada się do nauki, potrafi sam się do niej motywować, jest pozytywnie nastawiony do nauki, szkoły i dalszej edukacji. Zdobywa wiedzę we współpracy z nauczycielami, wykonuje ich polecenia, okazuje im szacunek. Należycie wywiązuje się ze swoich obowiązków szkolnych. Jest pilnym uczniem, kontroluje swój proces nauczania, bierze za niego odpowiedzialność, dzięki czemu umiejętnie selekcjonuje informacje przekazywane przez media.

Jako *kolega/koleżanka* jest lojalny, pomocny, odpowiedzialny, umiejący współpracować, jest przychylnie nastawiony do rówieśników, nawiązuje dobre kontakty interpersonalne.

W swoim działaniu jest samodzielny, kieruje się dobrem wspólnym, udziela się w wolontariacie oraz w różnych akcjach prospołecznych.

Jako *syn/córka* jest człowiekiem dobrym, empatycznym. Ma dobry kontakt z rodziną. Szanuje swoich rodziców, rozmawia z nimi, prosi o pomoc. Zna swoją rolę w rodzinie.

Ponadto absolwent V LO jest przygotowany do bycia kochającą i odpowiedzialną *głową rodziny*, przyszłym *rodzicem*, a także człowiekiem spełnionym. Wywiązuje się ze swojej roli *obywatela*, *studenta*, *pracownika* bądź *pracodawcy*. Jego postawa daje argumenty do pozytywnego postrzegania go przez innych, a także do okazywania mu przez innych szacunki.

Absolwent V LO zna zagrożenia, jakie niesie za sobą współczesny świat – zarówno te realne jak i wirtualne. Umie rozsądnie korzystać z jego dobrodziejstw. Posiada wszechstronną wiedzę, zna fakty i dobrze je interpretuje. Jest świadomym odbiorcą i takie też decyzje podejmuje. Wie, jak zaspokajać swoje potrzeby i zna kwestie dotyczące własnego bezpieczeństwa. Dostrzega zmiany zachodzące w społeczeństwie, zdaje sobie sprawę ze szczególnie dóbr – zwłaszcza niematerialnych.

Sfera duchowa

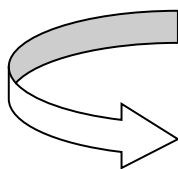
Absolwent kieruje się mądrością, szczerością, dobrem i odpowiedzialnością. Jest ciekawy świata, posługuje się językami obcymi. Cechuje go empatia, serdeczność, współczucie i tolerancja. Docenia dobra kultury i sztuki. Jest otwarty na problemy innych, sumiennie pomaga innym w potrzebie. Ceni życie rodzinne i towarzyskie. Jest patriotą, ceni wartości wywiedzione z polskich tradycji. Kultywuje pamięć o przodkach. Docenia życie jako wartość najwyższą we wszystkich jego aspektach.

Z powagą i rozsądkiem przygotowuje się do przyszłych ról rodzinnych i zawodowych. Jest zaangażowany w życie społeczne, ceni rodzinę i posiada swoją. Akceptuje innych ludzi, jest świadomym obywatelem. Myśli twórczo i dynamicznie kreuje swoją przyszłość. Przygotowuje się do zawodu, wybierając studia wyższe. Wyraża się z szacunkiem o rodzinie, kraju i ojczyźnie, uczestniczy w wydarzeniach lokalnych i krajowych.

Priorytety procesu wychowawczo-profilaktycznego

Wychowanie jest relacją wychowawcy (m. in. rodzica, nauczyciela, koleżanki/kolegi) oraz wychowanka. Opiera się ono na osobowej relacji dwóch osób. Wychowawca tworzy warunki do rozwoju, wychowanek korzysta z warunków w celu realizacji zadań rozwojowych. Profilaktyka to wspomaganie wychowanka w radzeniu sobie z trudnościami zagrażającymi jego prawidłowemu rozwojowi i zdrowemu życiu, to ograniczanie i likwidowanie czynników ryzyka zaburzających prawidłowy rozwój i dezorganizujących zdrowy styl życia oraz inicjowanie i wzmacnianie czynników chroniących, które temu rozwojowi sprzyjają, a także umożliwiają prowadzenie zdrowego stylu życia (za: Gaś, Poleszak 2017).

Aby osiągnąć pełną dojrzałość, należy oddziaływać w czterech sferach:

Dojrzałość fizyczna (zdrowy styl życia)

Dojrzałość psychiczna (odpowiedzialność)

Dojrzałość społeczna (konstruktywne role społeczne)

Dojrzałość duchowa (system wartości, poczucie sensu życia)

Zadania szkoły w zakresie programu wychowawczo-profilaktycznego:

- Sfera psychiczna: kształtowanie osobowości uczniów poprzez wskazywanie właściwych postaw wobec siebie i innych, przygotowanie uczniów do samodzielności w myśleniu i działaniu oraz radzenia sobie w trudnych sytuacjach, uczenie pozytywnego myślenia, radzenia sobie z negatywnymi emocjami, rozwiązywania problemów w twórczy sposób,
- Sfera społeczna: Przygotowanie uczniów do dorosłego życia poprzez ukazywanie różnych aspektów życia społecznego wraz z jego szansami i zagrożeniami, kształtowanie otwartości na kreatywną współpracę i współdziałanie z innymi, uświadamianie roli i miejsca rodziny w życiu jednostki i społeczeństwa a także wspomaganie środowiska rodzinnego
- Sfera fizyczna: dostarczanie uczniom, rodzicom i nauczycielom wiarygodnych informacji na temat warunków zdrowego życia i zagrożeń, a także kształtowanie prozdrowotnych wzorców konsumpcyjnych,
- Sfera duchowa: pomoc w rozpoznawaniu wartości moralnych, ich hierarchizacji i dokonywaniu właściwych wyborów, rozwijanie miłości i szacunku dla Ojczyzny, poznanie

jej historii, kultury i tradycji oraz troska o utrzymanie i pomnażanie tego dziedzictwa, rozwijanie obywatelskich i patriotycznych postaw.

Proces wychowania, z racji swoich funkcji, przybiera także postać profilaktyki uniwersalnej. Ponadto dla osób wymagających działań dodatkowych, organizowane są działania profilaktyczne o charakterze specjalistycznym (profilaktyka selektywna oraz profilaktyka wskazująca).

Profilaktyka jest kombinacją działań, strategii i przepisów zmierzających do zapobiegania, eliminowania oraz redukcji potencjalnych czynników predestynujących do rozwoju uzależnienia, do niej zaliczamy także wychowanie.

Wykaz działań podejmowanych w ramach programu wychowawczo-profilaktycznego

Cele	Działania	Formy działania	Odpowiedzialni
I. Wywiązywanie się z obowiązków ucznia	1. Przestrzeganie przepisów statutowych szkoły, zarządzeń dyrektora, poleceń wychowawcy i innych nauczycieli	<ol style="list-style-type: none"> 1. Wykorzystanie w pełni czasu przeznaczonego na naukę. 2. Systematyczne przygotowywanie się do zajęć szkolnych. 3. Postępowanie zgodne z dobrem szkolnej społeczności. 4. Przestrzeganie zasad koleżeństwa, wolności przekonań i poglądów. 	wychowawcy klas, nauczyciele przedmiotów, pedagog szkolny, opiekun samorządu szkolnego, opiekunowie sal
	2. Dbłość o honor i tradycję szkoły	<ol style="list-style-type: none"> 1. Aktywne uczestniczenie w uroczystościach i imprezach szkolnych. Działania na rzecz kultywowania tradycji V LO. 2. Dbanie o mienie szkoły, czystość i wystrój sal. 3. Przyniesienie się do kultywowania i pomnażania wartości budujących dobre imię szkoły w środowisku lubelskim poprzez udział w uroczystościach patriotycznych, kulturalnych i zawodach sportowych, targach edukacyjnych. 	
	3. Godne, kulturalne zachowania się w szkole i poza nią.	<ol style="list-style-type: none"> 1. Omówienie zasad savoir-vivre w różnych sytuacjach życiowych. 2. Reagowanie na przejawy niekulturalnego zachowania się w szkole i poza szkołą. 3. Wskazywanie alternatywnych (kulturalnych) sposobów zachowania się w szkole i poza szkołą. 4. Godne reprezentowanie szkoły na zewnątrz podczas uroczystości państwowych, wycieczek szkolnych, wyjść do kina, teatru, imprez sportowych. 5. Podejmowanie działań przeciwstawiających się wszelkim formom agresji, nietolerancji. 6. Dbanie o kulturę języka, reagowanie na wulgaryzmy, przestrzeganie zasad prawidłowej komunikacji. 7. Kreowanie własnego wizerunku – autoprezentacja. 	

	4. Kształtowanie wśród uczniów świadomości prawnej w świetle prawa polskiego i międzynarodowego	<ol style="list-style-type: none"> 1. Zapoznanie z głównymi aktami prawa polskiego. 2. Świadomość konsekwencji nieznajomości i łamania prawa. 3. Poznanie systemu ochrony praw człowieka w krajach europejskich. 4. UNESCO – poznanie struktury, funkcjonowania, udział w konkursach i spotkaniach 	nauczyciele wiedzy o społeczeństwie, wszyscy nauczyciele
II. Wychowanie patriotyczne	1. Kształtowanie poczucia dumy narodowej	<ol style="list-style-type: none"> 1. Poznanie dziedzictwa narodowego Polaków. 2. Kształtowanie postawy młodego Polaka na podstawie znajomości sylwetek wybitnych rodaków tworzących nasze dzieje, jak i współczesnych. 3. Organizowanie uroczystości szkolnych z okazji świąt narodowych (rocznica uchwalenia Konstytucji 3 maja, odzyskanie niepodległości – 11 listopada). 4. Wzbudzanie odpowiedzialności za klasę, społeczność szkolną i lokalną. 5. Przygotowywanie okolicznościowych gazetek do gablot, audycji nadawanych przez radiowęzeł szkolny. 	dyrektor szkoły, wychowawcy klas, nauczyciele historii, nauczyciele języka niemieckiego, nauczyciele geografii
	2. Kultywowanie pamięci o stalinowskiej agresji na Polskę we wrześniu 1939r. i ofiarach tego reżimu w tym Zbrodni Katyńskiej.	<ol style="list-style-type: none"> 1. Udział młodzieży klas pierwszych w szkolnym apelu poświęconym Zbrodni Katyńskiej z udziałem przedstawicieli Rodziny Katyńskiej, projekcja filmu „Katyń” dla uczniów klas pierwszych. 2. Udział w uroczystościach organizowanych przez Rodzinę Katyńską. 3. Opieka nad symboliczną Mogiłą Katyńską na cmentarzu przy ulicy Białej. 	
	3. Troszczenie się o zachowanie pamięci o ofiarach hitlerowskiej agresji we wrześniu 1939r. oraz ofiarach Majdanka i innych miejsc kaźni.	<ol style="list-style-type: none"> 1. Uczestnictwo w obchodach Dni Majdanka. 2. Praca w archiwach Państwowego Muzeum na Majdanku oraz prezentacja materiałów dla młodzieży polskiej i niemieckiej realizującej program. 	

	4. Kształtowanie poczucia wspólnoty z małą ojczyzną	<ol style="list-style-type: none"> 1. Poznanie miasta i regionu- zabytków, muzeów, pomników, wybitnych postaci Lubelszczyzny. 2. Znajomość aktualnych problemów lokalnych. 3. Atuty Lubelszczyzny w porównaniu z innymi regionami Polski. 4. Udział w konkursach, imprezach i uroczystościach organizowanych przez lokalne władze. 5. Kultywowanie tradycji i zwyczajów regionalnych. 6. Tworzenie sytuacji wyzwalających emocjonalny związek z regionem Lubelszczyzny i Lublina. 7. Inspirowanie do zbierania pamiątek rodzinnych, drzewa genealogicznego. 	
III. Życie, działalność naukowa i osiągnięcia patronki szkoły Marii Skłodowskiej-Curie	1. Popularyzacja sylwetki patronki w społeczności szkolnej oraz propagowanie jej naukowych osiągnięć	<ol style="list-style-type: none"> 1. Realizowanie tematyki związanej z patronką szkoły i jej dokonaniem. 2. Poznawanie ideałów i świata wartości Marii Skłodowskiej-Curie. 3. Organizowanie konkursów wiedzy, konkursów plastycznych, poetyckich, multimedialnych o patronce. 4. Organizowanie uroczystości szkolnych ku czci patronki : <ul style="list-style-type: none"> – złożenie kwiatów pod pomnikiem Marii Skłodowskiej-Curie, – przygotowanie spektakli teatralnych, – wykonanie dekoracji, wystaw, ekspozycji. 5. Ranga i zastosowanie odkrytych pierwiastków w różnych dziedzinach życia, postępie cywilizacyjnym. 6. Udział młodzieży w festiwalach nauki, organizowanych przez wyższe uczelnie. 7. Wyjazdy do muzeum, Instytutu Radiologii, Instytutu Problemów Jądrowych w Świerku. 	dyrektor szkoły, wychowawcy klas, nauczyciele przedmiotów, nauczyciele chemii, fizyki, biologii
IV. Działania na rzecz samorządności szkolnej	1. Rozwijanie i wspieranie różnych form samorządności młodzieży	<ol style="list-style-type: none"> 1. Demokratyczne wybory Samorządu Szkolnego i samorządów klasowych. 2. Współpraca z samorządem lokalnym, Radą Miasta i Młodzieżową Radą Miasta Lublin. 3. Czynne uczestnictwo w promocji szkoły. 	opiekun samorządu szkolnego, dyrektor szkoły,

	2. Kształtowanie aktywności i odpowiedzialności uczniów	<ol style="list-style-type: none"> 1. Propagowanie inicjatyw i uczestniczenie społeczności uczniowskiej w różnorodnych akcjach charytatywnych i działaniach na rzecz potrzebujących różnych form pomocy. 2. Czynne uczestnictwo w promocji szkoły – Targi. Edukacyjne, Dzień Otwarty, itp. 3. Zgłaszanie dyrektorowi szkoły i wychowawcom propozycji działań podnoszących jakość funkcjonowania szkoły. 4. Organizowanie uroczystości i imprez szkolnych: Święto Szkoły, ślubowanie klas pierwszych, Dzień Edukacji Narodowej, obchody Świąt Bożego Narodzenia, udział w Targach Edukacyjnych, Dzień Otwarty Szkoły, Dzień Sportu Szkolnego, Andrzejki, Mikołajki, Walentynki, szkolny konkurs „Talent na 5!”. 5. Przygotowanie uczniów do wyboru dalszego kształcenia. 	wychowawcy klas, wszyscy nauczyciele
V. Przygotowanie do życia w społeczeństwie demokratycznym	1. Czynny udział w życiu społeczno-politycznym i kulturalnym	<ol style="list-style-type: none"> 1. Zainteresowanie uczniów bieżącymi wydarzeniami krajowymi i międzynarodowymi. 2. Ranga i znaczenie uczestniczenia w wyborach władz wszystkich szczebli. 3. Poznawanie przyczyn współczesnych konfliktów międzynarodowych Rola międzynarodowych misji stabilizacyjnych ONZ i NATO w najbardziej zaognionych miejscach świata. 	dyrektor szkoły, wszyscy nauczyciele, wychowawcy klas
	2. Nauka procedur demokratycznych	<ol style="list-style-type: none"> 1. Kształtowanie postawy tolerancji i szacunku wobec innych narodów, kultur i wyznań. 2. Wzbudzanie odpowiedzialności za klasę, społeczność szkolną, lokalną, narodową i międzynarodową. 	
VI. Aktywność własna uczniów	1. Działalność na rzecz klasy i szkoły	<ol style="list-style-type: none"> 1. Promocja szkoły w środowisku. 2. Praca w samorządzie klasowym i szkolnym. 3. Udział w olimpiadach przedmiotowych, konkursach pozaszkolnych, zawodach sportowych. 4. Dbłość o bezpieczeństwo i zdrowie własne oraz innych osób. 5. Dbłość o właściwą integrację zespołu klasowego. 	wychowawcy klas, nauczyciele przedmiotów, opiekun szkolnego koła wolontariatu,

	2. Systematyczna praca na rzecz innych	<ol style="list-style-type: none"> 1. Udział w różnorodnych akcjach charytatywnych. 2. Praca w wolontariacie. 3. Pomoc słabszym kolegom w nauce, gotowość niesienia pomocy osobom potrzebującym jej w różnych sytuacjach życiowych. 	pedagog szkolny
	3. Przeciwwstawianie się przejawom przemocy i agresji	<ol style="list-style-type: none"> 1. Uczenie konstruktywnego rozwiązywania konfliktów, sporów, sytuacji trudnych. 2. Rozwijanie właściwych postaw społecznych, kształtowanie pozytywnej samooceny, umiejętności współżycia w zespole. 3. Okazywanie szacunku innym osobom poprzez właściwą kulturę osobistą i stosowny sposób komunikacji. 4. Aktywne szukanie pomocy i wsparcia u wychowawcy, pedagoga, dyrektora oraz specjalistów z zakresu wychowania i nauczania. 	
VII. Promocja zdrowia i zdrowego stylu życia	1. Uzupełnienie i wzbogacenie wiedzy o zdrowiu, jego wartościach i zagrożeniach	<ol style="list-style-type: none"> 1. Wzbogacanie wiedzy o zdrowiu, jego właściwościach, zagrożeniach. 2. Problematyka zaburzeń odżywiania. 3. Problematyka chorób cywilizacyjnych 4. Przyczyny uzależnień i ich wpływ na zdrowie fizyczne i psychiczne człowieka 5. Przestrzeganie zasad dotyczących profilaktyki prozdrowotnej 	pedagog szkolny wychowawcy klas, nauczyciele biologii, edukacji dla bezpieczeństwa, wychowania fizycznego, specjalistyczne placówki
	2. Istota zdrowia psychicznego, możliwości zapobiegania różnym zagrożeniom	<ol style="list-style-type: none"> 1. Przestrzeganie zasad higieny umysłowej. 2. Eliminowanie napięć psychicznych spowodowanych niepowodzeniami szkolnymi i trudnościami w kontaktach z rówieśnikami. 3. Stres, jego przejawy, skutki i możliwości przeciwdziałania. 4. Sytuacje kryzysowe i mechanizmy obronne. 5. Rola profilaktyki społecznej. 6. Zasady zdrowego stylu życia. 	
	3. Zasady bezpiecznego zachowania w szkole i poza nią	<ol style="list-style-type: none"> 1. Przestrzeganie zasad bezpieczeństwa na terenie szkoły i poza nią m.in.: procedury podstępowania w przypadku alarmu, bezpieczne wyjścia i wyjazdy klasowe, bezpieczeństwo ruchu drogowego. 2. Bezpieczeństwo w sieci-zagrożenia jakie niesie ze sobą Internet 3. Bezpieczeństwo ruchu drogowego w Polsce 	

	4. Wzbogacenie wiedzy o zdrowiu, jego wartościach, zagrożeniach.	<ol style="list-style-type: none"> 1. Dokonywanie odpowiednich wyborów w sferze codziennych zachowań w kontekście dbania o zdrowie. 2. Profilaktyka raka szyjki macicy, 3. AIDS – społeczny i etyczny wymiar choroby. 4. Krwiodawstwo i transplantacja. 5. Profilaktyka chorób nowotworowych. Akademia Czerniaka. 	
	5. Zasady racjonalnego odżywiania się.	<ol style="list-style-type: none"> 1. Udział młodzieży w akcjach szkolnych promujących racjonalne odżywianie się. 	
	6. Podnoszenie sprawności fizycznej przez różne formy aktywności ruchowej.	<ol style="list-style-type: none"> 1. Czynne uczestnictwo w Szkolnym Dniu Sportu 	
	7. Turystyka regionalna, krajowa, rekreacja formą aktywnego wypoczynku	<ol style="list-style-type: none"> 1. Wycieczki przedmiotowe 	
VIII. Opieka psychologiczno- pedagogiczna	1. Udzielanie porad indywidualnych oraz spotkania klasowe ze specjalistami dotyczące okresu adolescencji	<ol style="list-style-type: none"> 1. Poznawanie warunków życia ucznia, struktury rodziny, więzi emocjonalnej, stosowanych metod wychowawczych. 2. Informowanie uczniów o funkcjonowaniu specjalistycznych placówek zajmujących się pomaganiem młodzieży będącej w sytuacjach kryzysowych. 3. Informowanie uczniów o sposobach dostosowań maturalnych zgodnie z najnowszymi materiałami OKE. 4. Współpraca zespołu nauczycieli, pedagoga szkolnego, rodziców. 5. Organizowanie pomocy psychologiczno – pedagogicznej dla uczniów posiadających opinie poradni p-p, znajdującymi się w trudnej sytuacji rodzinnej oraz uczniów z problemami zdrowotnymi. 	pedagog szkolny, wychowawcy klas, nauczyciele przedmiotów, specjalistyczne placówki
	2. Eliminowanie napięć psychicznych nawarstwiających się na tle niepowodzeń szkolnych, konfliktów rodzinnych, środowiskowych, rówieśniczych.	<ol style="list-style-type: none"> 1. Różnicowanie wymagań dydaktycznych i wychowawczych w zależności od cech psychicznych i możliwości ucznia. 2. Współpraca z pedagogiem szkolnym. 3. Kierowanie uczniów do Poradni Psychologiczno-Pedagogicznej na specjalistyczne badania. 	
	3. Udzielanie porad indywidualnych oraz spotkania klasowe ze specjalistami dotyczące okresu adolescencji	<ol style="list-style-type: none"> 1. Współpraca zespołu nauczycieli uczących, wychowawcy klasy oraz pedagoga szkolnego w kierunku rozpoznania potrzeb danej klasy 	

	4. Poznanie warunków życia, nauki uczniów i formy pomocy.	<ol style="list-style-type: none"> 1. Analiza dokumentacji młodzieży pod kątem dostosowania wymagań edukacyjnych do indywidualnych możliwości psychoedukacyjnych 2. Ocena efektywności pomocy psychologiczno-pedagogicznej udzielanej w V LO 3. Rozmowy indywidualne z uczniami, rodzicami. 4. Informowanie uczniów o funkcjonowaniu specjalistycznych placówek zajmujących się pomaganiem młodzieży będącej w sytuacjach kryzysowych 	
IX. Psychoedukacja młodzieży	1. Kształtowanie postaw asertywnych.	<ol style="list-style-type: none"> 1. Kształtowanie poczucia własnej wartości (uległość, asertywność, agresja w zachowaniu). 2. Trening pamięci – sztuka uczenia się (metody mnemoniczne). 3. Problematyka handlu ludźmi 	wychowawcy klas, pedagog szkolny
	2. Radzenie sobie ze stresem, konstruktywne rozwiązywanie problemów.	<ol style="list-style-type: none"> 1. Metody adaptacji do sytuacji stresowych: Jak sobie radzić ze stresem? 2. Samoocena, odkrywanie mocnych i słabych stron 	
	3. Formy, zasady i metody właściwego porozumiewania się	<ol style="list-style-type: none"> 1. Rola inteligencji emocjonalnej 2. Radzenie sobie w trudnych sytuacjach 3. Komunikacja międzyludzka 	
	4. Właściwe i sprawne realizowanie potrzeb psychicznych oraz społecznych	<ol style="list-style-type: none"> 1. Kształtowanie siebie, własnej aktywności i niezależności w środowisku rówieśników 2. Potrzeby psychiczne i społeczne człowieka oraz sposoby ich zaspokajania 3. Wzmacnianie pozytywnych relacji z drugim człowiekiem. 	
X. Profilaktyka uzależnień	1. Informowanie o przyczynach, przejawach i następstwach sięgania po środki odurzające.	<ol style="list-style-type: none"> 1. Organizowanie dla młodzieży spotkań z profesjonalistami z zakresu profilaktyki uzależnień (MONAR, Poradnia Leczenia Uzależnień Lekowych, Centrum Informacji o Kultach Destrukcyjnych). 2. Pomoc rodzicom i uczniom, którzy mieli kontakt ze środkami psychoaktywnymi 3. Nałogi – przyczyny uzależnień i ich wpływ na zdrowie fizyczne i psychiczne człowieka: alkohol, narkotyki, dopalacze, nikotyna, uzależnienia behawioralne 	pedagog szkolny, wychowawcy klas, specjaliści z placówek psychologiczno-pedagogicznych,
	2. Pomoc rodzicom i uczniom, którzy mieli kontakt ze środowiskami psychoaktywnymi.	<ol style="list-style-type: none"> 1. Współpraca z pedagogiem szkolnym. 2. Udzielanie informacji na temat instytucji pomagających rodzinom i osobom uzależnionym. 	
	3. Organizowanie dla młodzieży spotkań z profesjonalistami z zakresu profilaktyki.	<ol style="list-style-type: none"> 1. Bieżąca współpraca wychowawcy z pedagogiem szkolnym. 	

XI. Przeciwdziałanie formom niedostosowania społecznego	1. Udzielanie pomocy w pracy z uczniami sprawiającymi trudności dydaktyczno-wychowawcze.	1. Udzielanie pomocy wychowawcom i nauczycielom w ich pracy z uczniami sprawiającymi trudności dydaktyczne i wychowawcze. 2. Współdziałanie wychowawców z pedagogiem szkolnym w zakresie eliminowania przejawów negatywnych postaw i zachowań młodzieży.	dyrektor szkoły, wychowawcy klas, pedagog szkolny, nauczyciele wychowania fizycznego
	2. Formy, sposoby oraz właściwa organizacja spędzania przez uczniów wolnego czasu	1. Zapoznanie uczniów z właściwą organizacją czasu wolnego: Moje zainteresowania i możliwości ich realizacji w szkole. 2. Zasady bezpiecznego zachowania w kontakcie z obcą osobą.	
	3. Patologia sekt i kultów destrukcyjnych. Informowanie młodzieży o sposobach werbunku i psycho-manipulacji.	1. Przyczyny, przejawy i następstwa patologii społecznych. 2. Patologia sekt i kultów destrukcyjnych.	
	4. Negatywne następstwa przynależności do nieformalnych grup młodzieżowych.	1. Temat lekcji: (Sub)kultura? – tematyka przynależności do nieformalnych grup młodzieżowych 2. Tolerancja i empatia jako przeciwdziałanie przemocy i agresji we współczesnym świecie.	
	5. Właściwe stosowanie środków wychowawczych – nagród i kar.	1. Bieżąca praca wychowawcy. 2. Analiza własnego zachowania dokonywana co semestr przez uczniów	
	6. Informowanie o odpowiedzialności karnej wynikających z łamania prawa	1. Bieżąca współpraca wychowawcy z pedagogiem szkolnym oraz służbami mundurowymi.	
XII. Współpraca szkoły z rodzicami	1. Udzielanie wszechstronnej pomocy	1. Pomoc rodzinom w trudnej sytuacji materialnej. 2. Organizowanie spotkań i konsultacji. 3. Dzielenie się wiedzą na temat ucznia. 4. Prowadzenie działalności informacyjno - edukacyjnej	
	2. Kierowanie rodziców do specjalistycznych placówek wspierających działania wychowawcze i profilaktyczne w sytuacjach wymagających specjalistycznej pomocy.	1. Współpraca z pedagogiem szkolnym.	
	3. Wspólnie z rodzicami wypracowywanie optymalnych form pomocy w sytuacjach różnorodnych zagrożeń	1. Organizowanie pomocy koleżeńskiej uczniom mającym trudności w realizacji zadań dydaktycznych. 2. Współpraca z Zespołem Poradni nr 2 w Lublinie.	

	i niepowodzeń.		
	4. .Pedagogizacja rodziców.	1. Udzielanie wszechstronnej pomocy rodzicom mającym trudności z realizacją zadań wychowawczo-opiekuńczych wobec swoich dzieci.	
XIII. Doskonalenie warsztatu pracy wychowawcy	1. Współdziałanie wychowawców z pedagogiem szkolnym w zakresie eliminowania przejawów negatywnych postaw i zachowań młodzieży.	1. Konstruowanie planów wychowawczo-profilaktycznych klas w oparciu o plan wychowawczo-profilaktyczny szkoły. 2. Bieżąca współpraca.	pedagog szkolny, wychowawcy klas, specjalistyczne placówki
	2. Indywidualizacja oddziaływań wobec uczniów mających problemy z realizacją procesu dydaktyczno-wychowawczego.	1. Udział w szkoleniach dotyczących indywidualizacji oddziaływań wobec uczniów 2. Bieżąca praca z młodzieżą oraz rodzicami	
	3. Organizowanie spotkań w ramach Zespołu Wychowawców ze specjalistami z zakresu profilaktyki uzależnień, psychoedukacji oraz promocji zdrowia i zdrowego stylu życia.	1. W ramach potrzeb	
	4. Realizacja treści profilaktyki na godzinach wychowawczych.	1. Zgodnie z harmonogramem opracowanym na podstawie czteroletniego programu działań wychowawczo-profilaktycznych.	
	5. Samodoskonalenie nauczycieli w zakresie szeroko pojętej profilaktyki oraz udział w różnych formach doskonalenia umiejętności wychowawczych w tym zakresie.	1. Analiza fachowej literatury psychologiczno-pedagogicznej pogłębiającej wiedzę na temat działań wychowawczych. 2. Wzbogacenie warsztatu pracy wychowawczej poprzez udział w konferencjach metodycznych. 3. Spotkania ze specjalistami z dziedzin wynikających z codziennej pracy szkoły	

1. Ewaluacja

Ewaluacja zadań szkolnego programu wychowawczo-profilaktycznego wykonywana jest corocznie w czerwcu i oparta jest na badaniu społeczności szkolnej w zakresie realizacji założonych celów. Do przeprowadzenia ewaluacji przygotowano ankiety skierowane do uczniów, rodziców i nauczycieli.

Formy ewaluacji:

1. Obserwacja i ocena zachowań uczniów.
2. Rozmowy z nauczycielami, rodzicami, uczniami.
3. Wywiady szkolne, rodzinne, rówieśnicze.
4. Diagnozowanie aktywności uczniów i ich zainteresowania oferowanymi zajęciami.
5. Analiza działań podejmowanych we współpracy ze specjalistycznymi placówkami wspomagającymi szkołę i rodzinę w realizacji procesu dydaktyczno-wychowawczego.

Program dostosowany jest do potrzeb uczniów i rodziców, które są uprzednio rozpoznane i zdiagnozowane.